

Oponentský posudek na magisterskou práci **Bc. Petry Kloubcové: Vliv druhového složení a prostorové struktury urbánní zeleně na biodiverzitu**

Předložená práce se skládá z literární rešerše (respektive dvou rešerší více méně samostatných) a dvou rukopisů připravovaných článků. Celkový rozsah je úctyhodný: 87 stran, včetně 6 tabulek a 18 obrázků. Ve všech třech částech je citováno dohromady 134 literárních pramenů.

Forma předložené diplomové práce je zajisté neobvyklá, mě osobně však nevadí, byť přináší, alespoň na první pohled, určité nevýhody. Za nejvýznamnější bych považoval to, že úsporné pojetí rukopisů poskytuje méně informací o tom, nakolik autor do problematiky pronikl. Proto v podobných případech vždy oceňuji předsazenou literární rešerši, která by to měla do značné míry napravit. Naopak se netrápím pátráním po podílu studenta na předloženém celku. V dnešní době bývají i standardní diplomové práce více či méně kolektivním dílem. Navíc v tomto případě autorka svůj podíl velmi podrobně definuje.

Poněkud na rozpacích jsem, mám-li charakterizovat téma předložené práce. Zajisté k tomu přispívá, to, že podle mého názoru přinejmenším tři z pěti názvů, které se v práci objevují, neodpovídají náplni příslušných částí.

- 1) Práce jako celek nepojednává o „Vlivu druhového složení a prostorové struktury urbánní zeleně na biodiverzitu“. Polovina celého opusu je čistou sociologií.
- 2) Z první literární rešerše se dozvíme jen málo o „Vlivu vegetace na diverzitu ptáků na příkladu lázeňského města“. Její velkou část tvoří velmi obecné povídání o městské zeleni
- 3) Nedomnívám se, že první z článků přináší poznání toho, jak „Diverse vegetation in a spa town supports human social benefits of urban birds“. Ve skutečnosti se jedná o téměř „čistou“ synekologickou studii.

Pokud bych se měl pokusit o souhrnnou charakterizaci tematiky předložené práce já, nazval bych ji třeba „Vybrané aspekty biologických a sociálních funkcí městské zeleně“.

Obě literární rešerše jsou pojednány velmi široce a současně, neboť nic jiného není možné, také více či méně povrchně. Osobně je mi tento přístup poměrně nesympatický, neboť vede k nepřípustnému zjednodušování, přičemž pochopení toho, že svět je nejednoznačný, považuji za jeden z nejvíce žádoucích výsledků vysokoškolského studia. Nicméně lze v obou rešerších nalézt i jedno pozitivum, ukazují, že autorka dokáže zasadit řešenou problematiku do velmi širokého kontextu. Navíc v některých partiích se konfrontační přístup přece jen objevuje.

První z článků je pokusem o analýzu biotopových faktorů ovlivňujících složení ptačí společenstev Třeboně. A musím především zdůraznit, že pokusem velmi solidním, byť zároveň trvám na slově pokus. Studium ptačích společenstev urbánních biotopů představuje nesmírně obtížný úkol, počínaje volbou metody pro sampling a konče zpracováním získaných dat. Městské prostředí je nejen odpudivě složité ale navíc i mimořádně heterogenní. Oceňuji, snahu o co nejdůkladnější popis prostředí, především pak vegetačních charakteristik. Některé postupy, hlavně tvarová analýza korun, pro mě byly velmi inspirativní. O tom, jak vyhodnotit získaná data, bychom mohli vést mnohahodinovou diskusi, ordinační analýza není jedinou možností. Jednu, z mého pohledu zásadní námitku však musím uvést. Autorka testuje jednotlivé parametry jako nezávislé proměnné (Tab. 2., Fig. S3). To prostě nejde. Všechny použité charakteristiky jsou mezi sebou odpudivým způsobem korelovány a bez analýzy těchto vztahů s nimi nelze jakkoliv pracovat. Pokud toto nerespektujeme, zjistíme, že složení ptačích společenstev ovlivňuje úplně „švechno“, což prostě nemůže být pravda. Zvláště s ohledem na nijak impozantní rozsah shromážděného materiálu, za což ovšem autoři tak úplně nemohou, Třeboň je holt d'oura.

Asi nejsem příliš povolnou osobou pro hodnocení druhého článku, jehož náplní byl sociologický výzkum návštěvníků parků, tedy nevědecky řečeno – zkoumání proč lidé chodí do parku. A právě proto jsem možná v jeho hodnocení vlídnější. Druhou stránku ovšem představuje jeho o dost menší

komplikovanost. Opět musím především ocenit snahu o co nejdetailnější popis návštěvnických motivací a preferencí. A zřejmě se to vyplatilo, neboť výsledky, definující několik dosti solidně vymezených skupin návštěvníků, jsou velmi zajímavé a hlavně snadno interpretovatelné. Zajímavým nápadem bylo testování schopnosti návštěvníků odhadnout druhovou diverzitu stromů a keřů. Zatím se ale jedná o nápad, mírně řečeno, nedotažený. Přinejmenším by to chtělo srovnání s realitou.

Samostatnou kapitolu představuje formální úroveň předložené práce. Osobně tuto stránku nepovažuji za klíčovou, nicméně... Ponechat například v nadpise zdvojený název není hezké - čtenář se může leknout, zda to při obědě nepřehnal s pivem. Navíc ono se vlastně nejedná jen o ryzí formálnosti, jako jsou, namátkou, popisky nad obrázky v prvním rukopise. Ona i úroveň srozumitelnosti klade na čtenáře občas značné nároky. Časová tíseň při sepisování je zkrátka v celém díle nepřehlédnutelná. Jako polehčující okolnost bych nicméně uvedl nepochybně nadprůměrný objem zpracovávaného materiálu

Předchozí komentář bych doplnil několika konkrétními dotazy:

1. V ornitologické rešerši jsem nenalezl podrobnější zmínku o specificitě druhového složení městské zeleně. Může nějak (a proč) ovlivňovat ptačí diverzitu.
2. Taktéž postrádám zmínku o významu biotických interakcí. Ví autorka, které druhy (a jak) ovlivňuje ve městském prostředí predace respektive kompetice?
3. Poněkud mě iritují křivky v grafu S6. Netvrdím, že se s unimodálními závislostmi v biotopových preferencích ptáků nesetkáme, osobně si ale nějak nevzpomínám, že by se mi to stalo. Má tedy autorka nějaké biologické vysvětlení například pro to, proč by měli kos a hrdlička toužit po středním zastoupení stromů s pyramidální korunou?
4. Naopak mě velmi potěšilo a považuji to za důkaz solidní kvality dat autorčino zjištění, že pokřovka a konopka jsou divné. Měla by pro jejich choutky nějaké vysvětlení?
5. V sociologické rešerši mě zaujal otázka po vlivu biotické diverzity na psychiku. Napadlo by autorku, jak by šlo testovat, zda pozitivní vliv biotické diverzity na vnímání člověka způsobuje spíše diverzita druhová nebo diverzita strukturální?
6. Proč se autorka nepokusila vymezit nějak skupinu z levého horního kvadrantu, dolní půlky grafu S2?
7. V diskusi mě zaujalo, že podle jedné z citovaných studií mají vyšší třídy menší potřebu zeleně. Čekal bych opak. Čím to autoři vysvětlují?

Přes některé nepominutelné připomínky hodnotím magisterskou práci Petry Kloubcové celkově kladně. Vyzdvihl bych hlavně pracovitost a pečlivost. O úspěšné obhajobě nemám pochyb, se známkou ale vyčkám až na její průběh.

Č.B. 21.5. 2015

Roman Fuchs

Oponentský posudek na magisterskou práci

Název práce: Vliv druhového složení a prostorové struktury urbánní zeleně na biodiverzitu

Autor: Bc. Petra Kloubcová

Oponent: Ing. Marek Ehrlich

HODNOCENÍ PRÁCE – OBSAHOVÁ STRÁNKA

název

- (x) dobře vystihuje obsah práce, je věcný a stručný
- () vystihuje obsah práce, avšak ne zcela jednoznačně, věcně a stručně
- () nevystihuje obsah práce

cíle a hypotézy

- () jasně formulované
- (x) nejasně formulované
- () chybí

úvod a literární přehled

- (x) jasný a přehledný, vztahuje se k zadané problematice a obsahuje dostatečné množství informací, které shrnuje na přiměřené úrovni poznání v dané oblasti; kriticky hodnotí použité informace
- () nepřehledný – nelogicky členěný, bez kritické analýzy, avšak s dostatečným množstvím informací
- () příliš stručný (s nedostatečným množstvím podkladů) nebo nevýstižný a ke zpracovávané problematice se vztahuje pouze částečně

použité informační zdroje založené zejména na

- (x) původní zahraniční a domácí literatura
- () učebnice, slovníky a monografie
- () „šedá literatura“

použitá literatura

- (x) v odpovídajícím rozsahu
- () v nedostatečném rozsahu

materiál a metody

- (x) jasné, přehledné a srozumitelné, nechybí nic podstatného, množství materiálu (pozorování, opakování v prostoru a čase) a použité metody jsou takové, že pomohou splnit vytčené cíle
- () jasné a srozumitelné, nechybí nic podstatného, ale množství materiálu je nedostačující
- () nesrozumitelné (není možno posoudit adekvátnost použitých metod a materiálu) nebo nedostatečně popsán
- () nevhodně zvolené metody, nemohou dát odpověď na vytčené cíle

výsledky

- (x) vhodně prezentované, odpovídají použité metodice, k vyhodnocení použity vhodné statistické metody,
- () zbytečně se opakující výsledky (např. dvojí prezentace v tabulkách i grafech), k vyhodnocení použity vhodné statistické metody
- () k vyhodnocení nebyly použity vhodné statistické metody
- () prezentace nedostatečná

interpretace dat (diskuse)

- (x) odpovídající, autor prokázal dobrou znalost studované problematiky, vhodně cituje dostatečné množství literárních zdrojů
- () diskuse dat je nedostatečná (diskuse neodpovídá úrovni a rozsahu uvedených dat)
- () data nepodložená, svým rozsahem neodpovídá zpracovaným datům a údajům, spekulace převládají nad fakty

závěry

- práce má jasné a jednoznačné závěry, které jsou podloženy a odpovídají na cíle a hypotézy práce
- závěry jsou sice přesné a podložené, ale úplně neodpovídají cílům práce, nebo některé cíle a hypotézy nejsou zmíněny
- závěry nejsou podložené či nevycházejí z předkládané práce

HODNOCENÍ PRÁCE - FORMÁLNÍ STRÁNKA

obrázky a tabulky

- přehledné a obsahují dostatečné množství informací
- nepřehledné, ale obsahují dostatečné množství informací
- nejsou součástí textu
- nevyhovující

text

- formálně dokonale
- bez větších formálních nedostatků
- po formální stránce nevyhovující (nemá doporučené členění)

jazyk

- odpovídá gramatické správnosti, možnostem a zvyklostem používání v odborném textu
- částečně odpovídá gramatické správnosti, možnostem a zvyklostem používání v odborném textu
- neodpovídá gramatické správnosti, možnostem a zvyklostem používání v odborném textu

literatura

- citována bez chyb, jednotně, citace použité v textu odpovídají seznamu literatury a způsob citací odpovídá mezinárodním nebo českým normám (méně než 5 chyb na práci)
- citována s chybami, nejednotně, citace v textu neodpovídají seznamu literatury (chybějící nebo přebývající citace)

obsažené informace jsou

- pro obor nové nebo rozšiřující poznání a v dostatečném rozsahu, mohou tvořit základ publikace v odborném vědeckém časopise
- pro obor nové, ale samy o sobě nemohou tvořit základ publikace v odborném vědeckém časopise
- jsou cenným potvrzením (aplikací) známých skutečností
- jsou jen opakováním již známých skutečností bez nového přínosu

V případě potřeby přiložte doplňující komentář. Slovní hodnocení je **povinné** v případě, že se oponent obhajoby osobně nezúčastní.

doplňující komentář přiložen ANO (zde) NE ()

Prezentovaná šetření zaměřená na vnímání různých aspektů vegetačních ploch jejich návštěvníky přináší poměrně zajímavé informace, zejména pokud jde o souvislosti a vazby jednotlivých aspektů mezi sebou navzájem. Některé informace jsou pro mě očekávatelné, jiné celkem překvapivé (např. vysoká míra korelace preferencí v motivačních skupinách). Výsledky budou jistě zajímavé pro správce památkových objektů spadajících pod NPÚ, a to nejen tři modelových zámeckých parků a zahrad. Podstatně více by je jistě docenili soukromí a nestátní správci veřejně přístupných parků a zahrad, pro které je cílená práce s návštěvníkem a jeho potřebami ekonomickou nutností.

Práce splňuje požadavky kladené na magisterské práce předkládané na PřF JU, a proto ji doporučuji k obhajobě.

**Práci hodnotím klasifikačním stupněm
VÝBORNĚ**

Datum: 22. 5. 2015

Podpis oponenta:

